

Kirkerummet er lille, men stemningsfyldt. Lyset tændes, når besøgende træder indenfor, og dagen lang lyder der gregoriansk munkesang i kirkerummet.

Pederstrup Kirke er bygget i 1100/1200-tallet. Man kan finde lidt forskellige bud på opførelsesåret i litteraturen.

Altertavlen bruges som skifteramme. To malerier af Laila Sørensen hænger over det gamle alterbillede afhængig af tidspunktet på kirkeåret.

Pederstrup Kirke - det ukendte åndehul

Søger man fred og ro og oplevelsen at være alene i et lille stykke middelalder, så giver en valfartstur til den lille kirke i Pederstrup mening.

TURIST I TJELE

Af Jakob Thorup Thomsen
jako@berlingskemedi.dk

PEDERSTRUP: Når man åbner døren fra våbenhuset og ind til det lille kirkerum, tøver man måske en anelse. Der var ikke andre biler på parkeringspladsen eller noget menneske at øje omkring kirken eller på de to smalle veje, der fører dertil. Alligevel lyder der sang fra kirkerummet.

Frygten for at forstyrre er dog ubegrundet. Lyset i kirken tændes automatisk, og båndet med den gregorianske munkesang, som fylder kirkerummet, kører i en ubrudt sløjfe hele dagen. Det er måske banalt, men lyset og musikken giver en følelse af at være velkommen. Det er meningen, at man skal kigge indenfor, selv om det ikke er dagen for den månedlige gudstjeneste.

Folkebladet er taget til den lille landsby Pederstrup, der

ligger lidt i et hjørne mellem Løvel og Rødding og på små veje, hvor stort set ingen kommer forbi ved et tilfælde. Den lille kirke, som ligger højt, men skjult bag mange træer på en bakke, er et godt bud på et lokalt udflugtsmål, hvis man søger ro og den stemning, der kan komme af at noget føles uforandret gennem generationer og århundreder.

Oprindeligt middelalder

Kirken har ikke noget tårn. Klokkeren hænger i et hul i gavlen, og hvis man kan se forbi det lille våbenhus, som er et nyere byggeri, så kan man få fornemmelsen af, hvordan en oprindeligt romansk middelalderkirke så ud, før de blev forsynet med tårne og andet pynt.

Måske er det mest en fornemmelse og et udtryk. I litteraturen om kirken kan man læse, at en stor del af kvaderstenene i murene blev sat om i 1800-tallet, så der er ikke meget af murværket, som har stået urørt siden 1200-tallet, da kirken blev bygget.

Det beskedne kirkerum er hurtigt overset, men selv om der ikke er fornemme gravmæler over fortidens stormænd - dem har man vist ikke haft så mange af i sognet - så kan gæsten godt finde lidt at kigge på. Den romanske døbefont er udsmykket med løver og mandshoveder. På væggen hænger et par sjove figurer - vist nok forestillende Vorherre og apostlen, som har givet sognet og kirken navn. Altertavlen er farvestrålende og moderne, for menighedsrådet har fået kunstneren Laila Sørensen til at male to billeder, som på skift og afhængig af tidspunktet på kirkeåret hænger foran det gamle alterbillede fra 1847.

Tak for musikken

På bænken ved orglet ligger kirkens gæstebog fremme. En kuglepen er sat ind på næste blanke side. »Tak for musikken,« har en af de besøgende skrevet. »En smuk kirke og hyggeligt lille åndehul,« kommenterer en anden gæst. En tredje skriver: »I år er det 30

år siden, jeg blev konfirmeret i kirken. Tak, det var en oplevelse at være her igen.«

Åben hver dag

Pederstrup Kirke er en vejkirke. Det vil sige, at den er åben hver dag året rundt fra klokken 8 til 17, og at den er med i brochuren om jyske vejkirker. Som nævnt er landsbyen jo ikke et sted, man bare kommer forbi, men alligevel tiltrækker kirken besøgende.

»Et par af menighedsrådets medlemmer bor, så de kan se kirken og parkeringspladsen, og de fortæller, at der faktisk kommer mange. De fleste gæster skriver ikke i gæstebogen, men der er også nogle, som benytter gæstebogen. En hel del kommer for at besøge deres gamle på kirkegården, men der er også en cykelrute, der går gennem Pederstrup, så det giver også lidt trafik,« fortæller Jørgen Dalager, der er formand for menighedsrådet og skribenten bagsognets fornemme lokalhistoriske hjemmeside.

Faktisk er det lidt af en præ-

station, at man overhovedet har et menighedsråd og en aktiv kirke. Pederstrup Sogn har kun cirka 100 indbyggere, og menighedsrådet skal vælges blandt 65 stemmeberettigede.

Mange til gudstjeneste

»Derfor er det nødvendigt, at opgaven går lidt på skift. Jeg vil ikke sige, at det ikke er et problem på langt sigt, men hidtil er det lykkedes. Når vi har gudstjeneste en gang om måneden, er der ikke gudstjenester i Løvel og Rødding de dage, og vi ligger faktisk utroligt flot på kirketællingen, fordi der kommer en del udefra,« siger Jørgen Dalager.

Middelalderkirken i Pederstrup er i tidens løb beskrevet i adskillige værker om danske kirker, og de fleste skribenter bemærker kirkens oprindelige karakter. For eksempel Rudolf Broby-Johansen, der skriver »Sådan så de romanske kirker ud, før de blev opstødet med tårn og kamtakker. Det var alvor dengang.«

Broby-Johansen har også mødt fortiden i Pederstrup

Kirke:

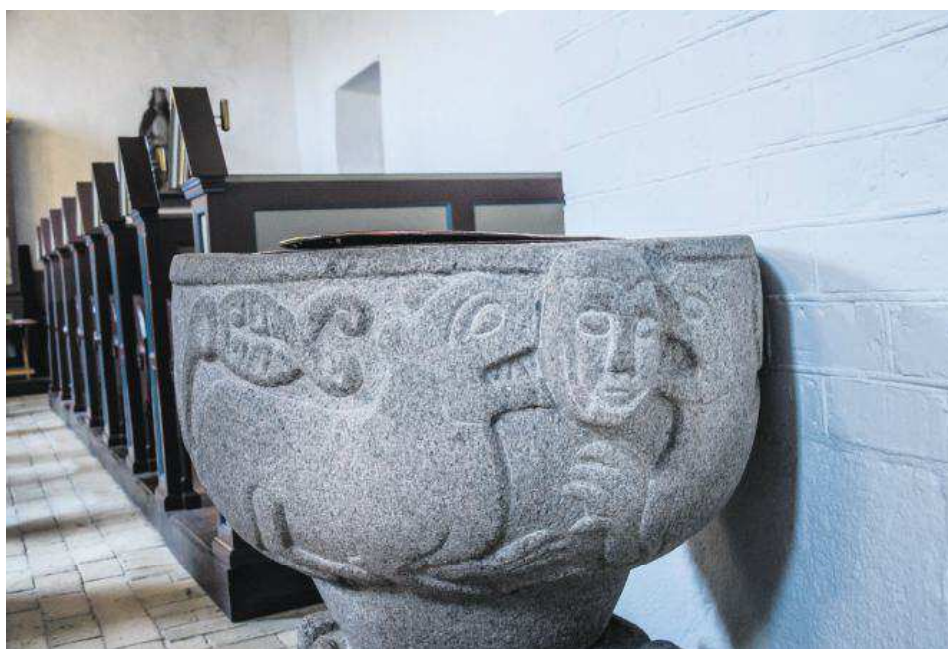
»Den kolde klamme luft, som slår en i møde, når man betræder det bitte, lille kirkerum mellem de mægtige granitmure under det groft huggede plankeloft, er et pust fra en fjern fortid. Man går tre trin ned. Andre steder er kirkegulvet hævet af mange generationers grave under det. Der har ikke været mange storhansere i det fattige hedesogn, som har krævet hvileplads inde i kirken. Fonten er en af vore store løvefonte og på dens fod holder fire bøssemandsmasker vagt. Alterklædet er blomstret silke, et rørende vidnesbyrd om, at man har gjort, hvad man kunne: Overkommelig pragt!... Var jeg Skt. Peder og skulle vælge mellem de to Pederskirker, den store i Rom og den lille i Pederstrup, ville jeg uden tøven foretrække den, og jeg tror også, at kirken ved den fiskerige Tjele Sø ville have passet fiskeren fra Genezareths Sø bedre end pragtpaladset ved Tiberens kloak.«

Der er et oprindeligt middelalderpræg over den lille kirke i Pederstrup, fordi den aldrig er blevet udsmykket med et tårn. Foto: Jakob Thorup Thomsen

Der er ikke enighed om, hvem denne træfigur forestiller. Apostlen Peter, som har givet navn til kirken, mener nogle.

Døbefonten er udsmykket med løver og mandshoveder. I de fleste middelalderkirker er den romanske døbefont det ældste og mest oprindelige stykke inventar.

Kirken ligger på en bakke hævet over den omgivende landsby.

|| Sådan så de romanske kirker ud, før de blev opstadset med tårn og kamtakker. Det var alvor dengang.

RUDOLF BROBY-JOHANSEN, i bogen »Med Broby i Øst- og Midtjylland.